

Proletaris i pobles oprimits del món, unim-nos!

CRIDA COMUNISTA

Nº 3 maig.2017

<https://cridacomunista.org/>

cridacomunista@gmail.com

FER DE LA CLASSE OBRERA LA CLASSE DIRIGENT

SUMARI

- **PRESENTACIÓ [2]**
- **L'ORIGEN DEL PRIMER DE MAIG. Rosa Luxemburg. [5]**
- **1er DE MAIG. UNITAT OBRERA CONTRA L'EXPLOTACIÓ CAPITALISTA. [8]**
- **REFLEXIÓ SOBRE EL MOVIMENT SINDICAL DESPRÉS DEL 1r DE MAIG. [16]**
- **¿DESAPARICIÓ DE LA CLASSE OBRERA O DESVALORITZACIÓ DEL TREBALL? [20]**
- **GRAMSCI, EL CONSELL DE FÀBRICA I EL SINDICAT. [28]**
- **MANDARINS. Antonio Gramsci. [35]**
- **PROJECTE DE TESIS SINDICALS DEL PARTIT CATALÀ PROLETARI (l'insurgent. 1932) [41]**

PRESENTACIÓ

Dediquem aquest número de Crida Comunista, al moviment sindical. Cada 1er de maig s'estrena amb manifestacions, marxes i lluites obreres arreu del planeta. Són una reafirmació de l'internacionalisme, un recordatori del combat mundial per les condicions de vida i de treball, una condemna a la violència patronal legalitzada per l'Estat, com ens recorda la figura dels màrtirs de Chicago.

El primer article explica el seu origen. Es un escrit de Roses Luxemburg que permet enllaçar el nostre combat per l'alliberament de

classe, amb les millors tradicions de la lluita obrera contra l'explotació, mitjançant l'organització i l'acció col·lectiva.

El segon article reproduceix el que ha estat el nostre manifest pel 1er. de Maig. Reflexiona sobre l'estat actual del moviment obrer, en uns moments difícil pels sindicats i enmig d'una ofensiva patronal, amb ple suport estatal, per disminuir salaris, incrementar jornades, destruir llocs de treball fixes i abolir drets i conquestes.

La reflexió que obre el manifest, continua en el tercer article. Tracta d'identificar els punts febles del moviment sindical i de com superar-los. Amb la crisi dels 70, el capital va estrenar una nova estratègia que el moviment sindical no ha acabat de captar. Aquesta llarga conjuntura posa de manifest la necessitat d'organitzacions sindicals classistes, alliberadores i solidaries, fita que difícilment s'aconseguirà si no som capaços de construir, a la vegada, un partit proletari, per els treballadors, amb

els treballadors i de treballadors.

Tota la documentació dels sindicats majoritaris i les seves propostes estan plenes de referència a un "nou model productiu" basat en la innovació i el desenvolupament que, segons diuen, genera més valor afegit i ocupació de qualitat. Es tracta d'un fetitxe del que també s'han apropiat els partits de l'anomenada esquerra emergent. Alhora, des dels mitjans de comunicació, periòdicament es teoritza sobre la fi del treball. La malifeta es pot desfer recuperant la teoria de Marx sobre la plusvàlua relativa derivada del progrés tecnològic i rememorant l'efecte que això té sobre l'increment de l'explotació, sobre la desvalorització del treball i sobre la subsumpció del treball al capital. D'això tracta el quart article.

L'obra de Gramsci va ser una font d'inspiració en el procés de reconstrucció del moviment obrer sota el franquisme. Les llavors incipients comissions obreres es van presentar com a or-

ganitzacions sindicals assembleàries i unitàries, amb voluntat de superar el sindicalisme que, parafrasejant Gramsci, etiquetaven com de tipus vell. A hores d'ara, és evident que les Comissions Obreres actuals reuneixen totes les característiques del sindicalisme de tipus vell del que antany volien defugir. ¿Aquest tipus de sindicalisme està habilitat o des habilita per jugar, com a sindicat, un paper nítidament anticapitalista? Tenen futur les organitzacions sindicals en una conjuntura com l'actual, en la qual s'imposa la brutalitat del capital? ¿Els comunistes hem d'afiliarnos en aquest tipus d'organitzacions, o hem de construir sindicats purs que segueixin disciplinadament les nostres consignes i convocatòries de lluita?

Gramsci era molt crític amb els buròcrates enquistats en els sindicats de tipus vell. Els qualificava de mandarins. Reproduïm un dels seus articles menys coneguts, que permet retratar aquesta casta arrapada en

els llocs de direcció sindical i que, com també va assenyalar Rosa Luxemburg, freqüentment acaben actuant com l'ala dretana i oportunista de les organitzacions polítiques d'esquerra i alhora volen, que els donin oxigen per atrapar algunes engrunes que els permetin justificar-se i perpetuar-se. Aquest article podria donar una visió esbiaixada de l'obra de Gramsci, si es desconeix el conjunt d'aqueta obra. Creiem que aquest problema no es produirà, gràcies a l'article que l'ha precedit i que precisament tracta del conjunt dels escrits de Gramsci sobre temes sindicals.

En el nostre manifest inicial reivindicàvem l'herència del marxisme català, de la que forma part l'obra del Partit Català Proletari. Reproduïm les seves tesis sindicals, que malgrat ser escrites fa vuitanta-cinc anys, tenen plena actualitat i poden servir d'ajuda per a l'elaboració de la línia sindical dels comunistes catalans.

L'ORIGEN DEL PRIMER DE MAIG

Rosa Luxemburg

La fel·liç idea d'instaurar un dia de festa proletària per aconseguir la jornada laboral de vuit hores va nàixer a Austràlia, on ja en 1856 els obrers havien decidit organitzar un dia sencer de vaga, amb mítings i entreteniment, amb una manifestació a favor de la jornada de vuit hores. Es va escollir el 21 d'abril per a la celebració.

Al principi, els obrers australians pensaven en una única celebració, aquell 21 d'abril de 1856. Però com aquesta primera celebració va tenir un efecte molt fort sobre les masses proletàries d'Austràlia, animant-les amb idees agitadores, es va decidir repetir-la tots els anys.

Efectivament: què podria proporcionar-los als treballadors més coratge i fe en la seua pròpia força que un atur massiu, decidit per ells mateixos?

Què podria proporcionar-los més coratge als eterns esclaus de les fàbriques i dels tallers que el reconeixement de la seua pròpia gent?

Per això, la idea d'una festa proletària fou ràpidament acceptada i es va estendre d'Austràlia a altres països, fins a conquerir finalment tot el món proletari.

Els primers a seguir l'exemple dels obrers australians foren els nord-americans.

En 1886 es va fixar el 1er de maig com el dia de la vaga universal. Aqueix dia, 200.000 treballadors van

abandonar els seus llocs de treball i van exigir la jornada laboral de vuit hores.

Més tard, la policia i la fustigació legal van impedir per molts anys la repetició d'aqueixa gran manifestació.

No obstant això, en 1888 van restablir la seua decisió i van fixar el 1er de maig de 1890 com el dia de la següent celebració.

Mentrestant, el moviment obrer a Europa s'havia enfortit notablement. L'expressió més poderosa d'aquest moviment va ocórrer al Congrés Internacional Obrer de 1889. En aqueix Congrés, a què van assistir 400 delegats, es va decidir que la jornada de vuit hores havia de ser la primera reivindicació. El delegat dels sindicats francesos, l'obrer Lavigne de Bordeus, va proposar difondre aquesta reivindicació en tots els països mitjançant un aturada universal. El delegat dels treballadors nord-americans va cridar l'atenció dels seus camarades sobre la decisió d'anar a la vaga el dia 1er de maig de 1890, per la

qual cosa el congrés va fixar aqueixa data per a la festa proletària universal.

Els obrers, igual que trenta anys abans en Austràlia, pensaven només en una única manifestació. Aqueix 1er de maig de 1890 el congrés havia decidit que els treballadors de tots els països es manifestarien junts per la jornada de vuit hores. Ningú havia parlat de repetir la celebració en anys següents. Naturalment, ningú podia predir l'enorme èxit que tindria aqueixa idea ni la rapidesa amb què seria adoptada per la classe obrera. No obstant això, fou suficient celebrar el 1er de maig tan sols una vegada perquè tots compregueren

i sentiren que havia de convertir-se en una institució anual i permanent.

El 1er de maig significava establir la jornada de vuit hores. Però encara després d'haver aconseguit aquest objectiu, aqueix 1er de maig no fou abandonat. Mentre continua la lluita dels obrers contra la burgesia i la classe dominant, mentre totes les exigències no hagen sigut satisfetes, el 1er de maig continuarà sent la manifestació anual de queixes i reclams. I quan arriben dies millors, quan la classe obrera del món haja aconseguit el seu objectiu, és probable que la humanitat sencera també celebri el 1er de maig, honrant les amargues lluites i els patiments del passat.

1er DE MAIG. UNITAT OBRERA CONTRA L'EXPLOTACIÓ CAPI- TALISTA

El febrer de 1894, Rosa Luxemburg, acabava el seu relat sobre l'origen i significat del 1er de maig, recordant que "mentre continuï la lluita dels obrers contra la burgesia i la classe dominant, mentre totes les exigències no hagin sigut satisfetes, el 1er de maig continuarà sent la manifestació anual de queixes i reclams."

Avui, els patiments de les classes treballadores segueixen presents i les seves exigències encara no han estat satisfetes. Per tant, el 1er de maig ha de ser de

nou una manifestació de queixes i reclams.

La lluita dels treballadors ve de lluny i ha arrancat reivindicacions importants al llarg de la història, algunes s'aconseguien al voltant de l'auge de la postguerra, un cop derrotat el nazi-feixisme. Aleshores es va accedir a millores que portaren a moltes persones a esperar que els seus fills i filles no passarien les mateixes penúries que elles van passar. Malauradament, des de la dècada de 1970, les conquestes socials han estat atacades violentament. L'ofensiva neoliberal de l'imperialisme s'ha impulsat per enfortir sense treva els interessos del capital i s'ha proposat:

1. aixafar als sindicats o atemorir-los per fer-los més dòcils amb la finalitat d'abatir la força de treball,
2. facilitar la mobilitat del capital el que li ha permès estar en millors condicions a l'hora d'explotar a les classes treballadores, augmentant a la vegada els indrets on es produeix l'exploatació del treball viu,

3. saquejar l'Estat (fer beneficis de les infraestructures, dels ferrocarrils, etc.) i mercantilitzar els serveis socials, i

4. prosseguir amb la dominació imperialista i l'espoli de la perifèria.

Ara mateix, davant d'aquesta gran ofensiva neoliberal, el moviment sindical majoritari està buscant un paper que li permeti seguir sent necessari. Però si no agafa el toro per les banyes, s'arrisca a ser irrellevant, llevat que es pugui moure dins d'una posició pro-capitalista, que exigiria un context general de concessions que en aquest moment el capital no està disposat a fer.

La capacitat d'influència del sistema i dels seus aparells ideològics i polítics sobre la població és gran. En el terreny electoral la majoria de les classes treballadores es deixen seduir pels programes socialdemòcrates, una vegada i una altra, i una part d'elles són profundament conservadores i incapaces de lluitar contra l'opressió i discriminació

que pateixen els gais, els immigrants, els discapacitats, etc. L'esquerra, per la seva banda, no aconsegueix vincular la lluita contra aquestes formes terribles d'opressió i discriminació, amb el missatge de classe.

El capitalisme està escleròtic. L'imperialisme és la forma més alta del capitalisme i la mal anomenada globalització, no és altra cosa que la reafirmació de l'imperialisme. Un mode de producció passa als llibres d'història quan ja ha esgotat completament tot el seu potencial i energia. El capitalisme ha arribat a aquest punt i fins i tot l'ha superat. L'època de la guerra i la revolució ha tornat.

Cal trobar un camí revolucionari que ens condueixi a una república catalana popular i això exigeix contar amb un gran moviment obrer i popular que lluiti per aconseguir-la. La classe obrera pot tenir, en tot plegat, un paper rellevant, si s'adona dels límits del Parlament burgès (el que no comporta posar fi a la participació electoral, però si

posar aquesta participació en el lloc subsidiari que li pertany) i reconeix la necessitat que les gentes treballadores lluitin al carrer (fins i tot quan les possibilitats d'aconseguir millores immediates a través de la negociació col·lectiva, són pràcticament impossibles) i es facin fortes, a la vegada, en els centres de treball. Aquesta lluita només prosperarà, si els revolucionaris ens organitzem com a tals, arraconant els desitjos de ser membres del festí capitalista i de les seves bacanals que no busquen altra cosa que paralitzar l'acció revolucionària. Necessitem un moviment popular i una organització revolucionària que se centri en la classe treballadora en el seu conjunt i que cerqui aliats que l'acompanyin: els treballadors i el poble contra els grans capitalistes! Tots units per l'alliberament social i nacional!

La revolució, certament, és arriscada i perquè sigui mereixedora d'aquest nom, tots hem d'arriscar i participar-hi. Però l'esquerra ofi-

cial ara mateix vol democràcia sense risc, vol una política transformacional sense els riscos de la transformació; vol revolució sense revolucionaris. Ofereix "líders" que ens prometen que ells, des de les institucions i amb el nostre suport puntual, s'encarregaran de "la revolució democràtica". Per això, el seu model de partit, és el que és. No és el model de partit que ens fa falta!

La nova visió del canvi s'ha de basar en una lluita emancipadora de les classes treballadores que s'oposi a la vegada a totes les formes d'opressions i una d'elles és l'opressió nacional, la qual cosa permeirà eixamplar les aliances del proletariat a altres forces socials que d'una manera o l'altra també es troben perjudicades per algunes de les conductes del capital monopolista i del seu Estat.

No neguem, en cap moment, la lluita per reformes. Som els primers interessats a eliminar les retallades i millorar els sistemes de

protecció social, entre altres reivindicacions immediates. Però la lluita per les reformes no canviarà la consciència dels treballadors i fins i tot pot adormir-los en el somni "reformista". Lluitem contra el capital monopolista i el seu Estat. Això requereix un lideratge que no actuï al marge de les classes treballadores sinó que estigui connectat amb elles.

Malauradament, aquest 1r de Maig, els treballadors i treballadores que vulguin manifestar-se, ho faran per separat, en dos blocs: el dels sindicats anomenats majoritaris i el dels (encara) minoritaris. Les diferències entre uns i altres no es limiten als continguts del seu manifest, però un cop d'ull a aquests manifestos permet veure algunes raons d'una divisió que s'ha de superar.

Els sindicats majoritaris posen l'accent en la denúncia de la pobresa i la precarietat laboral i aquest són, certament, dues lacres que cal desterrar.

Hi ha proves que la pobresa s'ha incrementat mentre es debiliten els mecanismes per esmorteir-la. Darrera hi ha les conseqüències terribles de la crisi econòmica, d'una banda, i les retallades dels drets laborals i socials, d'una altra.

Però segons alguns, el punt de partida del que ara està passant, són les recents polítiques d'austeritat. No veuen que aquest és tan sols un instant que ens confirma que en conjuntures de crisi el sistema sempre fa el mateix.

La pobresa i la misèria no poden desenganxar-se del context general en què es produeixen, és a dir del capitalisme contemporani on les grans empreses multinacionals gaudeixen cada vegada de més poder.

Hem de mirar, per tant, més enrere; llavors descobrirem que hi ha unes causes estructurals de la pobresa, si bé aquesta pobresa s'ha agreujat en les últimes quatre dècades de neoliberalisme.

Si posem sobre la taula les causes en lloc de quedar-

nos en els símptomes, és perquè el nostre argument de fons és que la pobresa no respon a una simple qüestió de redistribució fiscal. Acceptem que la redistribució progressiva pot atenuar les situacions extremes i per això saludem les mesures que van en aquesta direcció. Compartim, alhora, que l'austeritat ha debilitat aquests mecanismes i per això la detestem. Però els mecanismes atenuadors mai aconseguiran eliminar la pobresa i per tant, són insuficients. Això ens porta a afirmar que el capitalisme és un sistema que hem de transcendir ja que condueix a un empobriment generalitzat de les classes treballadores.

El que s'ha de posar en qüestió, per tant, són les estructures econòmiques que actuen com una màquina d'empobriment de sectors cada vegada més amplis de la població. En altres paraules, hem de posar al descobert que el capitalisme és al cor del problema, ja que es tracta d'un sistema establert per al benefici d'uns pocs i que se

sustenta en l'explotació i l'empobriment de molts.

Si ens fixem en el funcionament del sistema, veiem que dos dels seus mecanismes principals són l'acumulació i centralització de capital i tots dos actuen com rodes giratòria que porten a l'enriquiment d'uns pocs i l'empobriment de la resta.

El capitalisme organitza la creació de riquesa a través de l'explotació del treball assalariat i d'altres formes de treball subordinat. Això comporta que el valor de les mercaderies produïdes sobrepassi el valor consumit durant la seva producció, incloent-hi en aquest consum, el necessari per reproduir de la força de treball. Per això, el sistema no es limita a reproduir la riquesa ja existent: la fa créixer! El que passa és que la part incrementada se l'aproprien els capitalistes, amb la qual cosa cada vegada són més rics, creix la capacitat productiva del capital i creix la bretxa entre els capitalistes i la resta. Alguns parlen ara de lluitar per "disputar beneficis". Ara bé ,com es po-

den disputar aquests beneficis, si mercès a l'explotació capitalista, la burgesia ja se'ls ha apropiat i conserva tots els mecanismes per prosseguir amb aquesta apropiació?

Tampoc podem oblidar que els capitalistes, tot i que són solidaris entre ells en establir mesures per debilitar els treballadors, estan en constant competència. El resultat és que al final els capitals no només es reproduïxen i augmenten, també es concentren, accentuant de nou la bretxa social.

Els grans capitals acumulats i centralitzats, són, precisament, els que es troben darrere dels principals grups multinacionals, siguin de tipus industrial o financer, tot i que cada dia que passa resulta més difícil establir una diferència nítida entre uns i altres.

Les dades, força conegudes ja, ens indiquen que s'ha arribat a un extrem mai vist: l'any 2000, l'1% ja posseïa el 40% dels actius mundials, mentre que la meitat inferior de la pobla-

ció del món es repartia únicament l'1% de la riquesa mundial.

El règim mundial d'aliments mostra igualment la crua realitat a la qual ens porta el capitalisme. Avui, els grans grups alimentaris capitalistes decideixen què mengem, com es produeix això que mengem i el camí que ha de recórrer aquest menjar. Tot plegat, encara que no se'ns explica, té un impacte brutal sobre el canvi climàtic.

La globalització capitalista, per tant, contràriament al que van dir, ha estat una màquina de generació de desigualtats. No s'ha tractat d'un simple error en els mecanismes de control, com alguns ingenus afirmaven anys enrere. El que ha passat ha estat que s'han esperonat els mecanismes d'expansió de l'acumulació i la centralització de capital i a la vegada s'ha esperonat el creixement de la bretxa social.

L'acumulació i centralització de capital han fet, ahora, més inconsistent l'anomenat sistema de democràcia

representativa. La desigualtat no és només econòmica, és ahora política i impacta de ple en els mecanismes de (des) informació que també es troben sota el mantell dels grans grups capitalistes. Aquest conjunt de factors posen en quarantena el caràcter democràtic d'un sistema que actua, en el seu conjunt, com una màquina de desigualtat.

És evident que una sortida que transcendeixi el capitalisme és difícil. La situació a la qual hem arribat és el resultat de segles d'explotació. Enfront de les dificultats existents, a les persones, a títol individual, no els queda més remei que operar amb el que tenen a mà en cada moment.

Pel que fa a la sortida col·lectiva cal entendre que hem entrat en una nova etapa. En la dècada de 1960 la lluita posava l'accent en els aspectes distributius, i així és com es va aixecar el moviment sindical i com es va legitimar la socialdemocràcia. Es tractava d'unes polítiques sostingudes per la cooperació entre el capital i el treball

que no qüestionaven l'estructura de l'economia capitalista.

Ara no podem pretendre tornar al mateix lloc on ens trobàvem abans; no podem buscar les solucions dins d'unes estructures de la producció que primer generen un problema, i tot seguit, ens proposen que mirem de resoldre-ho amb pal·liatives.

Vol dir això que els qui estan en el bon camí ara mateix són els sindicats anomenats "minoritaris"?

Com s'acaba de veure, són pertinents els continguts anticapitalistes que tenyeixen els seus manifestos. Trobem a faltar, per contra, una proposta per generar un ampli bloc social de masses que agrupi a tota la classe obrera des de la seva diversitat, que construeixi una xarxa d'aliances amb la resta de víctimes del capitalisme i que situí com a meta l'alliberament social i nacional.

Aquest és el repte, i ho és per a tothom!

REFLEXIÓ SO- BRE EL MOVI- MENT SINDICAL DESPRÉS DEL 1er DE MAIG

En les darreres dècades hi ha hagut alguna lluita sindical i vagues de masses. Malauradament, han estat només puntuals, sense continuïtat, que no han arrancat cap reivindicació general rellevant. El fet remarcable és que la crisi econòmica dels anys setanta del segle passat va obrir un període de debilitament continuat dels sindicats i que la nova crisi econòmica del segle XXI els ha portat a un punt crític. Ara, els dirigents sindicals més coneguts i les seves organitzacions, parlen de pesar a l'ofensiva. Ja van dir-ho amb

anterioritat, però al final sempre es limiten a una acció defensiva i de caràcter puntual.

Com vam indicar en el nostre manifest per al 1er de maig, el moviment obrer de la segona post-guerra mundial va creure que les aspiracions dels treballadors podrien aconseguir-se dins del capitalisme, per la qual cosa es va oblidar de desafiar-lo. A mesura que la negociació col·lectiva va incloure les pensions, l'assegurança d'atur, programes de salut i altres components essencials de l'anomenat "estat del benestar", els sindicats van atreure molts treballadors, especialment en el sector industrial i van construir forts aparells burocràtics. No sorprèn doncs, que el sindicalisme majoritari consideri encara que aquella va ser una "època daurada". Atrapat per aquesta "època daurada", el moviment sindical no va captar en el seu moment la naturalesa temporal de tot plegat. Va ignorar la dinàmica més àmplia del desenvolupament capitalista que,

com Marx ja havia demostrat, condueix a la pauperització de les classes treballadores.

Aquesta conducta acomodàcia, encara que una mica rovellada, segueix sent en gran mesura, la que determina l'acció dels sindicats, tot i que ara ja són conscients d'alguns dels greus problemes que entraña el capitalisme actual. Per això intenten aixoplugar als anomenats treballadors pobres, als aturats, als precaris i a les persones amb ocupacions esporàdiques. Però no s'acaben d'adonar que la precarització no és una realitat limitada a un grup de treballadors, sinó que és una política del capital destinada al conjunt de la classe obrera, tot i que hi ha persones que la pateixen amb més intensitat que altres.

De fet, el sindicalisme és propens a una conducta possibilista i acomodàcia: reuneix treballadors qualificats i no qualificats dins les empreses i es dedica, principalment, a negociar les condicions salarials i laborals amb els empresaris. El

vessant positiva de tot plegat, és que en agrupar als treballadors, els sindicats ajuden a eliminar puntualment la competència d'uns obrers amb els altres. Ara bé, aquest mèrit, a l'Estat espanyol, queda debilitat a conseqüència d'una divisió sindical que porta que uns sindicats competeixin amb els altres, incentivats per una legislació que vincula la presència en les meses de negociació col·lectiva, l'accés als locals de patrimoni sindical, el nombre d'alliberats sindicals i fins i tot els ajuts econòmics, amb el resultat que s'obté en unes competitives eleccions sindicals, que s'han de dur a terme, empresa per empresa i en les que a vegades els empresaris acaben fent d'àrbitres.

Com que la crisi dels sindicats ha vingut de la mà de l'ofensiva neoliberal, els dirigents sindicals alimenten l'esperança que un retorn de les polítiques keynesianes permetria ressuscitar les alegries de "l'època daurada". Aquest miratge acostuma a ser l'eix vertebral de tots els seus documents

congressuals. El miratge ignora que per salvar el sistema, els beneficis concedits durant dècades estan sent laminats i que a l'agenda del capital també hi ha la intenció de laminar la capacitat negociadora dels sindicats. Els keynesians i els seus partidaris es limiten a col·locar la culpa d'aquest desgavell sobre Reagan, Thatcher, i el neoliberalisme. El moviment sindical accepta l'argumentació exculpatòria i els demana assessorament. El que passa és que el keynesianisme també va tenir la seva part de la responsabilitat: les seves polítiques van fracassar i els capitalistes van decidir substituir-les. A l'hora d'implantar la substitució, la socialdemocràcia va posar el seu gra de sorra per servir al capital, com fa habitualment.

Però la socialdemocràcia té problemes per digerir la nova conjuntura. La impossibilitat de materialitzar les seves polítiques clàssiques de conciliació de classe, ha deixat als partits que històricament professen aquesta ideologia en un carreró ple

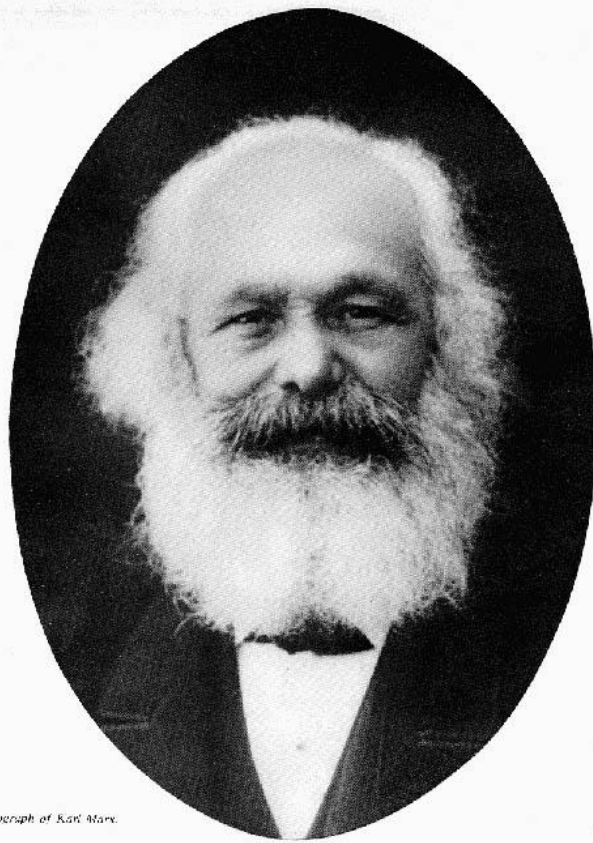
d'obstacles, però això, no comporta la seva mort.

Alguns teòrics d'esquerrres, consideren que de fet, la socialdemocràcia ja està enterrada. Ara bé, aleshores, com és possible que el moviment sindical acabi sent el principal subjecta reivindicador d'aquestes polítiques i que fins i tot construeixi bona part de la seva identitat al seu voltant?

La resposta és senzilla i alligadora a la vegada: mentre no existeixi una proposta veritablement revolucionaria, el somni socialdemòcrata seguiran pul·lulant i prenen cos en subjectes diferents. Ara mateix estem veient com aquest tipus de

propostes s'han convertit en l'eix vertebrador de l'èxit electoral relatiu dels Comuns i de Podem.

Com també dèiem en el nostre manifest del 1er de maig, no hi ha revolució sense revolucionaris. Ara podem afegir que sense revolucionaris, al cap i a la fi, el que acaba prosperant és tot allò que té a veure, o amb la conciliació de classe o amb la contrarevolució mentre al final, s'acaben implantat les polítiques econòmiques del capitalisme de l'època de l'imperialisme. Un bon exemple de tot plegat l'hem tingut en els resultats de les eleccions presidencials franceses.

Portrait of Karl Marx.

¿DESAPARICIÓ DE LA CLASSE OBRERA O DESVALORITZA- CIÓ DEL TREBALL?

El treball en els nostres dies és dur i penós, tant físicament com intel·lectualment, sigui quin sigui el sector d'activitat. A vegades fins i tot és embrutidor. La precarització creix i afecta el conjunt de classe obrera i ho fa en tots els indrets.

Els mitjans de comunicació i els teòrics del capital, inclosos alguns socialdemòcrates, opinen que els països més desenvolupats s'estan dirigint amb rapidesa cap a una economia de serveis o una societat post industrial. Alguns, fins i tot, profetitzen que el treball desapareixerà.

Les estadístiques mostren el contrari, ja que la població treballadora dedicada a la producció de mercaderies ha crescut en l'àmbit mundial. Al seu costat també creix una població que necessita treballar per compte d'altri per sobreviure, però no pot aconseguir-ho, donant lloc a un extens exèrcit mundial de reserva. Aquesta població aturada, resta a l'espera que el capital pugui emprar-la quan i on consideri rentable fer-ho per tal d'extreure plusvàlua. Alhora esdevé un contrapès perquè la població assalariada accepti pitjors condicions laborals.

En aquest escrit s'intenta demostrar que de fet, el que existeix no és una desaparició del treball i per

tant, de la classe obrera, sinó que el que hi ha és una desvalorització de la força de treball. Aquesta desvalorització dóna lloc a la cada vegada més pronunciada bretxa social entre rics i empobrits. En altres paraules, el capital es valoritza i el treball és desvaloritza.

L'escrit a la vegada, vol aclarir el paper sibil·lí de l'extracció de plusvàlua relativa mercès als increments de productivitat. Aquest aclariment és necessari en uns moments en els quals el sindicalisme majoritari fa un fetitxe de les millores en competitivitat i productivitat i teoritza que aquestes millores permetrien una activitat industrial capaç de crear més valor afegit per unitat produïda, quant de fet succeeix tot el contrari.

Per entendre aquesta paradoxa cal aclarir abans que d'altres és la plusvàlua relativa.

LA PLUSVÀLUA RELATIVA

Marx exposa la seva teoria sobre aquest tipus de plusvàlua després d'explicar la

plusvàlua absoluta vinculada amb l'allargament de la jornada laboral.

El fet d'emprar el mot "relativa", pot fer-nos creure que es tracta només d'una certa quantitat de temps de treball excedent extret pels capitalistes, en un moment puntual, però que després acaba desapareixent. No es així. El canvi tecnològic pot, certament, donar lloc a un increment puntual de la plusvàlua. Però això te a veure amb l'anomenada plusvàlua extraordinària, No és a aquest tipus de plusvàlua a la qual ens referim amb el mot "relativa".

La plusvàlua relativa es una forma particular d'extreure l'excedent, que està en relació amb un augment de la

productivitat que redueix el valor dels productes de subsistència de l'obrer.

Hem d'afegir, a la vegada, que la plusvàlua relativa no es relaciona només amb el procés d'augment de la productivitat, sinó que també constitueix una estratègia del capital per fer front a les demandes salarials de la classe obrera, sense danyar la taxa de guany.

Com a estratègia del capital, la plusvàlua relativa és molt més subtil que la plusvàlua absoluta. Com també veurem, en anar associada al canvi tecnològic, permet accentuar la dependència dels obrers vers els mitjans de producció en mans del capital. Això dóna lloc a la diferenciació entre subsumpció formal i subsumpció real de la qual parla Marx.

EL TEMPS NECESSARI

La pregunta de partida és la següent: ¿Hi ha algun mecanisme per millorar la taxa de plusvàlua, que no sigui eixamplar els límits de la jornada de treball? Docs, bé, n'hi ha un: reduir el temps de treball necessari.

És a dir, reduir la part dels temps destinat a la reproducció de la força de treball, i augmentar així la proporció corresponent al temps dedicat a la producció de plusvàlua.

LA PRODUCTIVITAT

Ara bé, aquesta reducció es pot fer sense retribuir la força de treball per sota del seu valor? ¿Es possible mantenir el salari real i augmentar a la vegada la taxa de plusvàlua? Sí, sempre que disminueixi el valor dels productes que permeten reproduir la força de treball, sense que això vulgui dir que necessàriament hagi de reduir-se el seu preu. Aquesta reducció s'aconsegueix millorant la productivitat, o sigui, a través d'una alteració en el procés de treball que permeti escurçar el temps de treball socialment necessari per a la producció d'una mercaderia. Es tracta de produir més mercaderies en una mateixa unitat de temps.

LA COMPETÈNCIA

La competència actua com un motor per fer augmentar la productivitat, incentivant

el canvi tecnològic i organitzatiu: el capitalista que introdueix la millora pot produir per sota del temps de treball socialment necessari (redueix costos, segons el seu argot) i per tant augmenta els guanys si ven les seves mercaderies respectant el preu que determina la productivitat mitjana. D'aquesta manera, el capitalista innovador té un avantatge temporal i obté una plusvàlua extraordinària, deixant, a la vegada, els seus competidors en una situació incòmoda.

Marx posa alguns exemples que mostren com la millora en productivitat comporta menys valor unitari en cada mercaderia.

TEMPORALITAT DE LA PLUSVÀLUA EXTRAORDINÀRIA

En augmentar la productivitat, augmenta el nombre de mercaderies produïdes i, per tant, s'ampliarà l'oferta. Això reduirà els preus, però malgrat tot, el descens no evitarà que el capitalista innovador segueixi aconseguint plusvàlua extraordinària. Per contra, el descens amenaçarà els guanys d'altres capitalistes. Alguns s'arruïnaran i el capitalista innovador guanyarà quota de mercat. Podrà, fins i tot, vendre per un preu inferior al valor derivat del nou temps de treball socialment necessari (donat que el seu temps de treball necessari és menor que la mitjana) obtenint la seva corresponent taxa de plusvàlua i fins i garantint-se encara plusvàlua extraordinària. Però no hi ha mal (ni avantatge) que duri mil anys. La llei coactiva de la "mà invisible" pressionarà perquè altres capitalistes adoptin les mateixes o similars innovacions, augmentant llur productivitat. Aleshores, la major part dels capitalistes produirà en condicions del treball socialment necessari, obtenint així la "plusvàlua raonable". Aquesta

realitat comportarà la desaparició de la plusvàlua extraordinària i animarà la recerca d'una nova innovació.

No cal dir, que una tàctica habitual dels capitalistes anomenats innovadors és dedicar una fracció de la plusvàlua extraordinària (i de l'ordinària) a promoció de la innovació. Tot plegat estimula l'acumulació de capital.

PRODUCTIVITAT I RE- PRODUCCIÓ DE LA FORÇA DE TREBALL

Ara bé, tot i desaparèixer la plusvàlua extraordinària en generalitzar-se la innovació productiva, la millora de productivitat pot augmentar la plusvàlua general, sempre que la millora aconsegueixi a la vegada, reduir el temps de treball necessari. No oblidem que aquesta ha estat, justa-

ment, la raó per la qual hem encetat la nostra reflexió.

Ja sabem, que l'increment de productivitat disminueix el valor unitari de cada mercaderia. Doncs bé, si l'increment de productivitat impacta, d'una manera o l'altra, en les mercaderies necessàries per a la reproducció de la força de treball, aleshores disminuirà el valor d'aquesta força. Ves per on: amb menys temps de treball es podrà garantir que els treballadors mantinguin el seu poder adquisitiu i fins i tot, pot ser que l'aconsegueixin millorar! Aquest és un dels grans miracles del capitalisme, al voltant del qual els corrents reformistes i economicistes del moviment obrer construeixen bona part de la

seva estratègia negocia-dora. Però com veurem més endavant, el miracle també comporta els seus "danys col·laterals", quelcom que els reformistes i els economicistes solen obviar.

PLUSVÀLUA ABSOLUTA I PLUSVÀLUA RELATIVA

Arribats a aquest punt ja estem en condicions d'aclarir què és això de la plusvàlua absoluta, de la que em parlat al començament i que la deferència de la plusvàlua relativa sobre la que posem ara l'accent. Doncs bé, la primera s'obté produint un major nombre de mercaderies en una mateixa jornada de treball, allargant les hores treballades en aquesta jornada. La segona s'obté produint un major nombre de mercaderies sense eixamplar la jornada, el que permet que la proporció de les mercaderies produïdes que es destinen a reproduir la força de treball sigui menor. Per fer-ho cal millorar la productivitat.

PRODUCTIVITAT, PLUSVÀLUA RELATIVA I MOVIMENT OBRER

Els increments de productivitat poden tenir, certament, conseqüències temporalment beneficioses pels obrers. Marx utilitza un exemple on la plusvàlua relativa ve d'una distribució diferent entre temps necessari i temps excedent que, sense modificar la durada de la jornada, permet passa d'una situació on el 50% del temps de treball socialment necessari es destinava a reproduir la força de treball a una altra en la que només cal destinar-li el 25%. Tot plegat pot semblar exagerat, però una duplicació de la productivitat, tècnica-ment parlant, s'ha produït més d'una vegada. Aquests guanys de productivitat, en determinades circumstàncies, es poden repartir entre capital i treball, especialment en economies poc globalitzades i en empreses més o menys monopolistes que no tenen res a témer de la competència. Tot plegat permet millorar, per exemple, els salaris, les prestaci-

ons socials i el temps de vacances comportant que al final, la relació no sigui 25/75, sinó 30/70, posem per cas. De fet, quelcom similar va passar en alguns països del centre capitalista, durant l'anomenada "època daurada". Aleshores, semblaria que millorant la productivitat tots hi acabem guanyat. Heus aquí, al capdavant, el gran argument del sindicalisme econòmicista.

Ara bé, aquesta possibilitat no l'hem de descartar, tot i que no té per què ser l'única realitat possible; l'hem d'aprofitar! La victòria que significa millorar salaris, prestacions i temps de descans, pot incentivar, en determinades circumstàncies, la unitat, l'organització i la consciències de classe. Com sabem, reforma i revolució no sempre estant renyides.

En tot cas, als darrers anys hem pogut comprovar que els capitalistes no renuncien a la plusvàlua absoluta i no volen deixar-se escapar els guants provinents de la plusvàlua relativa. La duresa de la lluita per reduir la jornada de treball, ja ens ve

a dir que l'objectiu del capital és millorar sempre i en totes les condicions, la taxa de guany i no accepta millores que soscavin la base de l'ordre construït al voltant de la subordinació de treball i de la vida del treballador, als designis del capital.

Hi ha un altre aspecte que també repercuteix en la vida quotidiana de les gentes treballadores: l'increment de productivitat permet que productes que abans transportaven molt de valor i que eren considerar com de luxe, s'acabin massificant i s'incorporin a la cistella de consum dels treballadors. Seria el cas, per exemple, dels electrodomèstics, els mòbils, els ordinadors, l'automòbil, els viatges i en algunes circumstàncies, fins i tot, la segona residència. Aquest fenomen contribueix a la legitimació del sistema i a la vegada permet

posar en dubte la condició proletària dels assalariats i fins i tot, se'ls fa responsables de la petjada ecològica que el capitalisme deixa en els països del centre. Es tracta d'una conseqüència directa de la producció en massa que la productivitat comporta. Amb el temps, molts d'aquests productes esdevenen imprescindibles pels treballadors i la compra incentiva les hores extres i l'endeutament, reforçant, al final, la subsumpció del treball al capital.

Marx va ser molt crític en analitzar les conseqüències que sobre la classe obrera va tenir la incorporació de la màquina. Mitificar la tecnologia, amb els increments de productivitat, és una de les tares que arrastra actualment el moviment obrer. Vol això dir que hem d'oposar a aquests progressos? No, ni molt menys. Hem d'oposar-nos, en tot cas, a l'ús que en fa el capital i preparar-nos per fer front als perjudicis que aquest ús acaba comportant als treballadors.

GRAMSCI, EL CONSELL DE FÀ- BRICA I EL SINDI- CAT

Gramsci tenia un opinió poc favorable dels sindicats. Els veia inhabilitats per actuar com a òrgans de la revolució ja que s'han especialitzat en la negociació i regulació de la venda de la força de treball als explotadors. Això el va portar a considerar el Consell de fàbrica, com un organisme alternatiu dels explotats capaç de transcendir el marc estret del sindicalisme i garantir el control obrer, en la perspectiva d'organitzar la societat socialista.

“L'organització dels consells de fàbrica es

basa en els següents principis: a cada fàbrica, en cada taller, es constitueix un organisme sobre la base de la representació (i no sobre la base de l'antic sistema burocràtic), el qual realitza la força del proletariat, lluita contra l'ordre capitalista o exerceix el control de la producció, educant a tota la massa obrera per a la lluita revolucionària i per a la creació de l'Estat obrer.”

No es poden assimilar els actuals comitès d'empresa amb els consells de fàbrica dels que parla Gramsci. Els “nostres” comitès d'empresa s'assemblen, en tot cas, als organismes que existien a les empreses de Torí abans que germenes el moviment dels consells de fàbrica.

“A les empreses de Torí existien ja abans petits comitès obrers, reconeguts pels capitalistes, i alguns d'ells havien iniciat ja la lluita contra el buro-

cratisme, l'esperit reformista i les tendències constitucionalistes o legalistes dels sindicats.

Però la major part d'aquests comitès no eren sinó criatures dels sindicats; les llistes dels candidats a aquests comitès (comissions internes) eren proposades per les organitzacions sindicals, les quals seleccionaven preferentment obrers de tendències oportunistes que no molestessin als patrons i que sufoquessin en germen qualsevol acció de masses.”

Tot i la seva visió pessimista dels sindicats, si ens fixem en les funcions que Gramsci atribueix al Consell de fàbrica, trobem que una part d'elles tenen a veure amb l'organització de la lluita dels explotadors per millors condicions laborals sota el capitalisme i amb el control i compliment de les conquestes. Ara bé, el Consell de fàbrica és un organisme peculiar propi d'una

conjuntura on la presa del poder polític està a l'abast del proletariat. Es, de fet, una eina per la implantació de la poder proletari.

“Algunes tasques dels Consells de fàbrica tenen un caràcter estrictament tècnic i fins industrial, com, per exemple, el control del personal tècnic, l'acomiadament d'empleats que es mostrin enemics de la classe obrera, la lluita amb la direcció per la conquesta de drets i llibertats, el control de la producció de l'empresa i de les operacions financeres.”

El moviment dels consells de fàbrica tenia, doncs, funcions sindicals i no operava d'esquenes als sindicats organitzats en la fàbrica. Això, però, anava de la mà de l'aspiració de controlar completament la producció i fer sobrer la presència dels explotadors i els seus representants. Així, el Consell de fàbrica té una doble funció. Es diferencia dels sindicats, no per l'a-

tenció prestada a les reivindicacions immediates sinó per que supera la incapacitat sindical d'abordar la lluita contra el capitalisme.

Gramsci considera que els sindicats havien donat lloc a un tipus d'estructures piramidals que institucionalitzen la negociació amb els explotadors. Això genera una plantilla de funcionaris sindicals que es separen de les masses a les que diuen representar. Aquesta estructura adquireix la capacitat de signar acords i assumir responsabilitats, el que obliga a l'empresari a reconèixer-los una certa legalitat i representativitat que l'Estat burges beneeix i regula. Es tracta d'unes funcions condicionades per la confiança que ofereix el sindicat en assegurar que les masses treballadores respectaran les obligacions contractuals establertes en la negociació laboral col·lectiva i individual i en garantir que la protesta obrera no surti de certs límits.

Precisament, es aquesta estructura burocràtica del

sindicalisme institucionalitzat la que l'invalida com a instrument de la revolució, ja que tendeixen a "perpetuar i universalitzar" la "legalitat industrial". Per contra, els consells de fàbrica neguen aquesta legalitat.

"El consell és la negació de la legalitat industrial, tendeix a superar-la a cada instant, tendeix necessàriament a conduir a la classe obrera a la conquesta del poder industrial, a convertir la classe obrera en poder. El sindicat és un element de la legalitat, i ha de proposar-se fer-la respectar.(...). El consell tendeix, per la seva espontaneïtat revolucionària, a desencadenar en tot moment la guerra de classes; el sindicat, per la seva estructura burocràtica, tendeix a que la guerra de classes no es desencadeni mai. Les relacions entre les dues institucions han de tendir a crear una situació en la qual no succeeixi

que un impuls capritxós del consell determini un pas cap enrere de la classe obrera, determini la seva desorganització, determini una situació per la qual el consell accepti i faci pròpia la disciplina del sindicat, i ha de tendir a crear una situació per la qual el caràcter revolucionari del consell tingui influència sobre el sindicat, sigui un reactiu que dissolgui la burocràcia i el funcionament sindical".

L'escrit de Gramsci que reproduïm a continuació d'aquest article, posa precisament l'accent en la burocratització i els buròcrates, als que titlla de "mandarins". Cal llegir-lo com un escrit (de joventut) pensat per una conjuntura molt concreta i que només expressa de forma parcial una obra molt més extensa, que l'autor va desenvolupar especialment en el seu període com a dirigent comunista i en els seus Quaderns de la presó.

L'elaboració sobre els Consells de fàbrica, correspon al període de 1919 a 1920 on Gramsci presta una gran atenció a la revolució d'octubre i considera que la situació és favorable per la presa de poder pel proletariat italià. Cal aprendre de Rússia i dels Soviets i imitar-los, ens diu. Vaticina, a la vegada, que si la revolució no prospera a Itàlia, s'obrirà un període de regressió i contrarevolució de conseqüències extremes, com, malauradament, va ocórrer anys després amb l'ascens del feixisme.

En aquests escrits hi ha un aspecte al que sovint no es presta prou atenció: la necessitat de vincular l'acció revolucionària amb la classe obrera, operant en l'indret on aquesta classe sofreix l'explotació i fer-la, a la vegada protagonista i classe dirigent de llur emancipació.

En el seu debat sobre el Consell de fàbrica, Gramsci va polemitzar amb Amadeo Bordiga. Les diferències entre l'un i l'altra afectaven altres temes. Un era el del paper del Partit.

Segons Bordiga, era impossible alterar la substància de les situacions objectives, a causa del marc més general de les relacions socials de producció. Per tant, el seu punt de vista sobre les capacitats transformadores de la lluita sindical, era molt més pessimista que el de Gramsci i també era pessimista sobre la capacitat transformadora dels treballadors. Bordiga era radicalment determinista. Fent una lectura matussera del Què fer? de Lenin, afirmava que només els intel·lectuals poden ser polítics. Els treballadors són força de treball i sota l'opressió capitalista no poden desenvolupar-se plenament, no poden sortir de l'estret esperit de la categoria d'explotats, deia. Però si s'accepta aquest punt de vista, què és llavors el partit? És només el petit grup dels seus dirigents que sintetitzant i reflecteixen els interessos i aspiracions de la massa general, però que estant per sobre d'aquesta massa. Segons Gramsci, aquest punt de vista és fals i és extremadament peri-

llós. I ho és perquè justament aquesta va ser la concepció que, entre altres coses, va generar (i genera encara) el fenomen del "mandarinisme" dins del moviment sindical. Per a Gramsci, en canvi, els treballadors entren al Partit Comunista no només com a treballadors de tal o tal sector o ram de la producció, sinó que entren com a treballadors comunistes, com polítics, és a dir, com teòrics del socialisme. No entren al partit, doncs, només com a rebels o agitadors en general o com a intel·lectuals; entren a través de discussions, a través de les lectures, participant en les escoles del partit. Gracies al partit, desenvolupen de forma contínua la seva consciència de classe, es converteixen en dirigents i el partit emergeix prenen la forma d'intel·lectual col·lectiu. En els Quaderns de la presó, aquest tema és àmpliament tractat.

L'experiència dels consells fàbrica (1919-1920) va demostrar que només una organització capaç d'afrontar de manera integral la lluita

contra l'explotació capitalista, arrelada en el lloc de treball i en el sistema de producció, permet establir un contacte entre les capes superior i inferior de les classes treballadores i crear llaços de solidaritat que eliminin les diferències entre uns sectors dels treballadors i els altres, que superi l'escissió entre treball manual i treball intel·lectual, que genera el capitalisme. Això va portar a Gramsci a defensar que els comunistes, tot i ser conscients de les limitacions dels sindicats de masses, havien d'actuar també en el seu sí i exercir allí la seva funció com a sector més conscient i organitzat de la classe obrera. Així ho explicava en el congrés del PCI:

"Els sindicats són, en els països capitalistes, òrgans específics d'agrupació de les masses treballadores. L'acció en els sindicats cal considerar-la com essencial per a l'assoliment dels fins del Partit. El Partit que renunciï a la lluita per

exercir la seva influència en els sindicats i per conquerir-ne la direcció, renunciarà de fet a la conquesta de la massa obrera i la lluita revolucionària per el poder.”

En els Quaderns de la presó, Gramsci reflexiona sobre si és o no possible eliminar els sindicats, com a organitzacions permanents i estables, en uns moments que el feixisme volia fer-los desaparèixer obligant als treballadors a afiliar-se en organitzacions de tipus corporatiu, per enquadrar-los forçosament al costat dels empresaris, com es va fer, per exemple a l'Estat espanyol a través dels sindicats verticals. Vaticina que

aquesta eliminació no serà possible:

“Mentre l'obrer per una banda i l'industrial per l'altra hagin de preocupar pel salari i el benefici, és evident que el sindicalisme de tipus vell no es superarà i no pot ser absorbit per altres institucions.”

Aquesta també es una previsió que hem de tenir present ara que els sindicats travessen una situació enrevessada que pot portar que alguns pensin equivocadament que desapareixeran i que per tant no cal que els comunistes debatem sobre el seu present i futur.

MANDARINS

Per què els comunistes diuen mandarins als funcionaris sindicals reformistes? Qui són els mandarins?

El mandarinat és una institució burocràtic-militar xinesa que, si fa no fa, es correspon a la prefectura italiana. Tots els mandarins pertanyen a una casta particular, són independents de tot control popular, i estan convençuts que el bo i misericordiós déu dels xinesos creà a propòsit la Xina i el poble xinès perquè fos dominat pels mandarins. Qui fa bo l'oratge? Els mandarins. Qui fa fèrtils els camps? Els mandarins. Qui dóna fecunditat al bestiar? Els mandarins. Qui permet a l'ingenu poble xinès de respirar i de viure? Els mandarins. És per tant natural que el poble xinès no sigui res i els mandarins ho siguin tot. És natural que tan sols els mandarins puguin deliberar i comandar i que

el poble xinès no hagi de fer res més que obeir, sense dir ni piu, pagar els impostos puntualment, donar al mandarí tot allò que el mandarí demana, sense preocupar-se de saber-ne el per què ni el per com.

Per què els comunistes diuen mandarins als funcionaris sindicals reformistes i no els diuen d'una altra forma, per exemple, monjos com a Alemanya, o d'altra forma que sols indiqui el domini absolut, la intriga burocràtica per mantenir-se en el poder a tota costa, la prepotència i l'altivesa? Per aquesta raó: perquè els funcionaris sindicals reformistes menyspreen les masses, estan convençuts que els obrers són bèsties, sense intel·ligència, sense caràcter, sense principis morals, bèsties que es queden tranquil·les i manses si obtenen la manera de comprar un litre de vi i d'anar a la taverna per agafar un pet. Els funcionaris reformistes menyspreen les masses obreres com ho fan els mandarins, homes d'alta casta, gent eixida de la cort

imperial xinesa, menyspreen els llurs súbdits, ignorants, bruts, supersticiosos.

Quan es fundà el setmanari "Ordine Nuovo" i s'inicià la campanya pels Consells de fàbrica, que havien d'ésser els organismes on s'encarnés la tendència històrica proletària envers l'autonomia industrial i l'autogovern, els companys de l'"Ordine Nuovo" eren contínuament assetjats per la ironia rinocerontesca de tots els Oreste Bertero della Fiom: "Sou il·lusos, sou intel·lectuals que no coneixeu les masses obreres; els obrers són egoistes, són bèsties sense ànima i sense intel·ligència: cal tractar-los amb el bastó, com als gossos, i omplir-los el pap, perquè quan omplen el ventre es tranquil·litzen".

Els companys de l'"Ordine Nuovo" es fregaven els ulls amb sorpresa:

"Però per què aquestes coses no les dieu en les eleccions, als propis obrers? I com és que vosaltres, que sou obrers, que heu treballat a la fàbrica podeu parlar

d'aquesta forma dels vostres companys de treball? I per què accepteu de dirigir homes que menyspreu d'aquesta manera? I com és que continueu dient-vos socialistes, si heu perdut tota fe en la possibilitat que la classe obrera es redimeixi i millori i es reafirmi com a classe digna de guiar els destins de tota la humanitat? Que la classe obrera pugi ésser amoral i envilida, no deu meravellar a un socialista; el socialisme sempre ha sostingut que l'opressió capitalista es manifesta també espiritualment i físicament, a més d'econòmicament, i ha fet enormes esforços per elevar les masses, per educar-les, per ennobrir-les, per alliberar-les dels costums viciosos, com l'alcoholisme, que generen una degeneració física. Si vosaltres, funcionaris sindicals reformistes, parleu així, sou indignes de continuar en la direcció de l'organització obrera. És necessari que la direcció de les masses passi a les mans d'homes que conserven intacte l'esperit proletari, que no hagin esdevingut escèp-

tics, que no s'hagin aburgessat, que senten com a propis els dolors i les esperances de les multituds oprimides i que lluiten sincerament per la redempció de la humanitat”.

Vet ací per què tot i ésser en el mateix partit que els reformistes, els comunistes lluiten per donar als obrers un poder en l'organització, poder que hauria de servir per trencar el sistema mandarinesc i per introduir la democràcia en la Confederació general del treball. Els comunistes fins i tot havien cercat un pla d'acord amb els mandarins. Els deien: “Vosaltres mandarins, que afirmeu d'ésser els únics competents en compilar memorials, en guiar les vagues, en obtenir bones condicions de treball i de salaris pels obrers, romaneu simplement en el vostre lloc, però sigueu funcionaris, no mandarins. Heu de representar, en les organitzacions sindicals, ço que en l'estat burgès ho representa la burocràcia: heu d'exercir, no de deliberar. En l'estat burgès el Parlament, elegit pel poble, fa les lleis, dóna

la direcció política general de la vida del país, i l'administració actua, aplica les lleis, sempre sota el control parlamentari (així almenys hauria d'ésser, si bé ara no ho és perquè el Parlament ha esdevingut una casa de barrets). En l'organització sindical, els Consells de fàbrica, el sistema dels Comissaris de departament ha d'ésser el poder deliberatiu, ha d'imprimir la direcció política general als sindicats i a les federacions i els funcionaris han d'actuar, han d'aplicar, amb els seus coneixements i saber tècnic. Altrament l'organització sindical és encara per darrera de la democràcia burgesa: encara és en l'estadi de l'absolutisme, s'assembla a l'imperi del tsar, on manava la burocràcia, on el funcionari era també el patró del país”.

Els mandarins no volgueren entrar en aquest ordre d'idees. Volien manar, volien ésser els patrons absoluts. Per això s'oposaren ferotgement al sistema dels comissaris de departament. I semblava clar per tant que les masses obreres no sols

havien de lluitar contra el capitalisme per l'autonomia industrial, sinó que havien de lluitar contra els mandarins per l'autonomia sindical de la massa organitzada. La lluita obrera esdevé més difícil, més aspra, però calgué i encara cal de combatre-la. El primer episodi d'aquesta lluita ferotge fou l'abril del 1920, el segon episodi l'abril d'enguany. Els mandarins, abusant dels seus càrrecs, sabotejaren la lluita contra els capitalistes: feren a Itàlia ço que havien fet a Rússia els funcionaris del tsar, mantinguts en el llur lloc per Kerenski: immobilitzaren la maquinària administrativa, es negaren a complir les funcions per les quals eren pagats pels obrers. Davant la disjuntiva: escollir entre els obrers en lluita i llur vanitat ofesa, abandonaren als obrers, i es retiraren desdenyosament a la llur tenda. Ells no sentien els dolors i el patiment dels 14.000 obrers de la Fiat, no sentien que estava en joc la tranquil·litat i el pa quotidià de 14.000 famílies. No tendiren la mà a aquesta massa

exterminada del poble, colpejada i maltractada pels capitalistes, no lluitaren per reforçar la causa obrera i per afeblir el capitalisme; ells, en canvi, permeteren als capitalistes d'estrancar el moviment obrer. Ells volien, com ho volen els capitalistes, destruir els Consells de fàbrica i el sistema de comissaris de departament: ells tenien, com els capitalistes, una posició política i econòmica que salvar i feren causa comuna amb els adversaris del proletariat.

I és així com s'explica la tàctica del Partit comunista en l'organització sindical. I és així com s'esdevé que els funcionaris sindicals comunistes no poden ésser ni poden esdevenir mandarins. El Partit comunista presenta els seus candidats als càrrecs sindicals, amb el seu programa, que és el programa de la Internacional comunista, aprovat pels congressos on han participat les avantguardes proletàries de tots els països del món. Si la majoria accepta aquest programa, si la majoria d'un sindicat o d'una

federació declara: "Aquest és el meu programa, vull que els funcionaris als quals dono la meua confiança, apliquen aquest programa", alhora també el Partit comunista s'interessa en l'aplicació i controla l'actuació del funcionari comunista i li pica el crostó si es desvia, i l'expulsa de les seues files si traeix. Com més, en les actuals condicions socials, és necessària una centralització de les funcions sindicals, més es demostra la inutilitat de les vagues i dels moviments locals i la necessitat absoluta de coordinar els esforços i d'evitar les dispersions d'energia, i més els secretaris federals esdevenen mandarins, per la impossibilitat del control per part de les grans masses locals. L'única garantia de llibertat i de seguretat pels obrers, l'única garantia que els funcionaris no esdevinguin mandarins és el control del Partit comunista, que ha demostrat que sap imposar la disciplina als seus afiliats i que no tindrà por d'expulsar "peixos grossos"; el funcionari comunista és controlat per totes les organitzacions

del Partit comunista, per la secció local, per la federació provincial, pel comitè, pel comitè executiu nacional, pel comitè executiu internacional: no poden esdevenir mandarins, no poden ésser uns dominadors de les masses, sinó que han d'ésser una soldats disciplinats de la causa obrera, de la revolució mundial.

El Partit socialista no controla els funcionaris sindicals inscrits en les seues files, no els fa respectar la disciplina dels congressos. Així, el Partit socialista és l'esclau dels mandarins, per raons electorals. De fet sempre s'ha acomplert que els mandarins siguin ultra reformistes, tot i que la majoria del Partit socialista sigui revolucionària. El Partit socialista esdevingué i encara ho és, i més que abans, una espècie de casta Penélope: de dia és revolucionari, en els comicis, en la

propaganda, teixint la tela revolucionària, parlen de comunisme, de soviets, d'internacionalisme; de nit és reformista, tranquil·litza als patrons, destrueixen aquesta tela, arruïnen els moviments revolucionaris, lliguen de mans i peus la classe obrera i l'abandonen impotent a la revenja dels capitalistes. Què ha sigut el Congrés de Livorno? La prova que el Partit socialista era presoner dels mandarins sindicals: de fet els anomenats unitaris preferien eixir de la Internacional comunista, apunyalar la Rússia dels soviets, separar-se de 58.000 obrers comunistes, abans que separar-se de 14.000 reformistes, entre els quals regnaven els supermandarins D'Aragona, Buoizzi, Bertero i companyia.

Publicat originalment com "Mandarini", a "L'Ordine Nuovo" (23.06.1921).

PROJECTE DE TESIS SINDICALS DEL PARTIT CATALÀ PROLETARI

Reproduïm, per tancar aquest número de Crida Comunista, les tesis sindicals que el Partit Català Proletari va publicar al 1932. Només hem prescindit d'aquelles parts més conjunturals que feien referència puntual al moviment sindical de l'època, protagonitzat aleshores per CNT i UGT a Catalunya i per l'aparició de la Internacional Sindical Roja, en l'àmbit mundial. Tot i ser un document molt antic, el seu contingut i també el seu programa d'acció, com es podrà comprovar, tenen una gran actualitat i poden ser un valuós referen a l'hora de construir l'estratègia sindical dels comunistes:

I

Essent (...) [el] Partit Proletari, una organització de lluita per l'alliberament de la classe obrera mundial, i, com a conseqüència d'estar organitzat a Catalunya, lluita per la implantació de la República Socialista al nostre país, declara que un dels mitjans que condueixen a la realització d'aquest fi, és la lluita per que en el terreny econòmic mena la nostra classe i per tant és obligació de tots els membres del Partit que perceben un salari, d'estar afiliats als Sindicats.

(...)

III

El nostre partit entén que el sindicat és l'expressió en el terreny econòmic de la unitat superior de classe que ha de conformar l'acció obrera, i, en conseqüència,

ha de caracteritzar les seves organitzacions de lluita.

Partint del fet de l'escissió sindical i treballant sempre per a fer-la desaparèixer, el Partit declara que els seus adherents han de veure's representats momentàniament pels sindicats que més responguin al sentit de classe.

(...)

Els membres del Partit que treballin a la mateixa indústria es constituïran en minoria sindical a l'objecte de poder treballar amb més eficàcia per fer triomfar les directives que emanin dels organismes responsables (...)[del] Partit Proletari.

Per respondre a les necessitats d'una propaganda que ha d'englobar la totalitat de les manifestacions obreres, el Partit crearà quadres d'educació sindical, assenyalant tasca a cada militant. És aquesta la manera de capacitar l'obrer que només va a la lluita per instint de classe, i també de donar la màxima expressió al sentit de responsabilitat que ha d'adquirir l'obrer

conscient davant les masses. Sols així, els objectius de classe que són comuns a la tendència política obrera i al moviment econòmic podran trobar garanties de realització revolucionària amb el màxim de solvència i preparació.

Les minories sindicals actuaran d'acord amb un reglament aprovat per elles i sancionat pel Comitè Executiu.

IV

Enfront de tots els partits i de totes les sectes que pretenen convertir en feude de llurs interessos els sindicats obrers (...)[el] Partit Proletari, defensarà la independència del moviment econòmic del proletariat i la seva llibertat d'iniciatives i autonomia per a fixar lliurement les seves orientacions i els seus destins. Segons la definició clàssica del moviment sindical, el sindicat agrupa els obrers per damunt de les idees polítiques.

Tenint en compte que la unitat fonamental de la classe obrera és essencial per a la millor defensa dels

seus interessos, el Partit, encara que estructurat només a Catalunya, lluitarà per la unificació del moviment sindical a la Península, i també per integrar aquest moviment dins de la internacional sindical que més respongui al sentit de la lluita de classes tal com l'interpreta el nostre programa.

Les minories sindicals del Partit, a fi que pugui esser influïda més eficaçment l'opinió pública, propugnarà en moment oportú que la premsa i les publicacions sindicals que vegin la llum a Catalunya es redactin en llengua catalana.

V

Un dels problemes als quals els sindicats han de prestar més atenció és el de l'atur forçós. Aquest no obtindrà solució completa i digna si no és transformat el règim capitalista en socialista. Això no vol dir, però, que calgui esperar fer la transformació del règim per lluitar per a millorar la condi-

ció dels obrers que la societat capitalista condemna a la fam i a la misèria (...).

VI

Tenint en compte que els altres partits proletaris (Partit Comunista d'Espanya i Federació Comunista Ibèrica) tenen també organitzades llurs minories sindicals, les quals propugnen per la realització de molts dels punts de vista que són inclosos en aquest programa d'acció sindical, les nostres minories sindicals procuraran actuar conjuntament amb aquelles.

VII

Les nostres minories sindicals lluitaran per fer triomfar les següents reivindicacions:

- a) Llibertat de tendències dintre dels sindicats. Respecte absolut a les decisions de les assemblees sindicals. Democràcia sindical.
- b) Lluitar per un augment general de salaris.
- c) Jornada de 7 hores sense disminució de salari.

d) A treball igual, salari igual, sense discriminació de sexe ni edat.

e) Control obrer de la producció per mitjà de Comitès de Fàbrica.

f) Estructura dels Sindicats a base d'indústries.

g) Unificació del moviment sindical (...).

h) Que els òrgans sindicals que es publiquin a Catalunya, així com la propaganda escrita, siguin redactats en català.

i) Per la independència de Catalunya, l'establiment d'un règim socialista mitjançant un Govern Obrer i Pagès, i la unió amb les Repúbliques Socialistes existents.

L'insurgent. Barcelona, Octubre de 1932

Nº 1. Març 2017.- SENSE LES DONES NO HI HA REVOLUCIÓ. NO HI HA ALLIBERAMENT DE LES DONES SENSE REVOLUCIÓ.

- EL DIA DE LA DONA. Alexandra Kolontai. [2]
- LA DONA TREBALLADORA I L'ALLIBERAMENT SOCIAL. [3]
- ELS ORIGENS DEL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA TREBALLADORA. [4]

Nº 2. Abril 2017.- 1917-2017 CENTENARI DE LA REVOLUCIÓ RUSSA. APRENDRE DEL PASSAT, APRENDRE SEMPRE.

- INTRODUCCIÓ. [2]
- 1917.LA REVOLUCIÓ SENSE PRECEDENTS QUE VA REMOURE EL MÓN. [4]
- ELS ESCRITS ECONÒMICS DE LENIN COM A APORTACIÓ PER A LA REVOLUCIÓ. [24]
- UNA BREU PINCELLADA SOBRE LA TASCA FILOSÒFICA DE LENIN. [29]
- CONCLUSIONS. [34]